

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Christiansborg
1240 København K

København, den 21. april 2005
Sagsnr.: 2053

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 14. april 2005 ad Forslag til Lov om ændring af lov om støtte til udvikling af landdistrikterne (landdistriktsstøtteloven) - L 123 (Mulighed for flere støtteordninger, ændring af støtteordningen for yngre jordbrugere, ændring af bestemmelserne om bemyndigelse og finansiering, m.m.) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål 9:

“Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 13. april 2005 fra Dansk Landbrug, jf. L 123 - bilag 4.”

Svar:

I henvendelsen rejses en række spørgsmål vedrørende den del af lovforslaget, som vedrører yngre jordbruger-ordningen (YJ-ordningen).

ad YJ-tillægslån

Dansk Landbrug foreslår, at

“hvis YJ-tillægslånet er større end 200.000 kr., ydes det ordinære YJ-lån og tillægslånet som et fælleslån, som er placeret op til 100 pct. af ejendommens kontantværdi. Det er som foreslået i lovforslaget.

Hvis YJ-tillægslånet er mindre end 200.000 kr. ydes det ordinære YJ-lån og tillægslånet, som et fælleslån, hvor det ordinære YJ-lån er placeret inden for 95 pct. af kontantværdien, mens YJ-tillægslånet placeres i umiddelbar forlængelse heraf.”

Jeg er ikke enig i Dansk Landbrugs forslag. Umiddelbart lyder mindstegrænsen på 200.000 kr. for et tillægslån af meget, men for at opnå mulighed for et tillægslån på 200.000 kr. skal den yngre jordbruger trods alt i første omgang blot etablere sig på en bedrift på ca. 32 ha, idet $(32 \times 7.000 \text{ kr.}) \times 0,9 = 201.600 \text{ kr.}$, hvor de 7.000 kr. er real-kreditinstitutternes fradrag pr. ha, og de 0,9 udtrykker udmålingsprocenten på 90 pct. for tillægslånet.

Til sammenligning kan oplyses, at den yngre jordbruger for overhovedet at blive omfattet af YJ-ordningen skal have et arbejdskraftbehov på bedriften på mindst 833 timer pr. år, dvs. købe en bedrift på mindst ca. 42 ha. og i disse sammenhænge er der tale om bedrifter, som alene drives ved ren planteavl. Såfremt der indgår dyrehold, bliver bedrif-

tens arbejdskraftbehov væsentligt højere end 833 timer pr. år, og YJ-tillægslånet vil ved kvæghold hurtigt blive betydeligt større end de 200.000 kr., der er minimumslånet.

Endelig vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at Dansk Landbrugs forslag vil komplicere YJ-ordningen uden i øvrigt at medvirke til at flere yngre jordbrugere kan blive omfattet.

Jeg skal også bemærke, at såfremt vi åbner op for et tillægslån på under 200.000 kr., risikerer vi, at vi må holde tillægslåneordningen åben i mange år fremover - hvor den er tiltænkt som en midlertidig her og nu hjælp - idet der formentlig, men dog i betydeligt mindre omfang end i de nærmeste år, i en del år vil være en værdi knyttet til enkelte betalingsrettigheder. Vi ville således kunne risikere, at vi skulle holde tillægslåneordningen åben i en længere årrække for at tilgodese en yngre jordbruger, der ønskede at optage et tillægslån på eksempelvis 50.000 kr. Et sådant lånebeløb skal ses i sammenhæng med, at det gennemsnitlige ordinære YJ-lån er på ca. 1,9 mio. kr.

ad mindre egenkapitalkrav

Dansk Landbrug foreslår, at
 “egenkapitalkravet nedsættes til 5 pct. ved grønt bevis henholdsvis 3 pct. ved en overbygningssuddannelse.”

Egenkapitalkravet fastsættes i YJ-bekendtgørelsen. Egenkapitalkravet blev for 1 års tid siden nedsat fra 7,5 pct. til 7 pct. ved grønt bevis og fra 6 pct. til 5 pct. ved overbygningssuddannelse. Egenkapitalkravet var endvidere skærpet ved køb af bedrifter til over 7 mio. kr. Dette skærpede egenkapitalkrav bortfaldt ved ændringen sidste år, således at der blev samme procentuelle egenkapital ved køb af bedrifter til under og over 7 mio. kr.

Med lovforslagets mulighed for at yde et YJ-tillægslån stiger størrelsen af de statsgaranterede YJ-lån og dermed størrelsen af statens tabsrisiko. Man kan derfor argumentere for, at tidspunktet for at nedsætte egenkapitalkravet måske ikke er det rette.

Men jeg har overvejet spørgsmålet, som også er fremført over for mig af LandboUngdom på et møde, jeg havde med dem i anden anledning. Jeg finder principielt, at vi ikke skal stille større krav til de unge, der vil etablere sig, end hvad de med rimelighed har mulighed for at opfylde. Efter de gældende regler skal man ved grønt bevis og køb af en gennemsnits YJ-bedrift til 10.000.000 kr. kunne opfylde et egenkapitalkrav på 700.000 kr., og ved køb af en bedrift til 15.000.000 kr. kunne opfylde et egenkapitalkrav på 1.050.000 kr. I begge situationer, såfremt man søger om YJ-lånet med den almindelige landbrugsuddannelse - grønt bevis.

Jeg finder, at det kan forekomme som store beløb, hvis man som lønmodtager inden for landbruget skal kunne nå at spare beløbet op i det tidsrum, der ligger, fra man er færdig med landbrugsuddannelsen, lad os sige omkring de 22 år og til det tidspunkt, hvor man typisk etablerer sig som selvstændig jordbruger, nemlig når man er ca. 28-29 år. Jeg er ikke i tvivl om, at det store beløb, der kræves i egenkapital for at kunne opnå adgang til det statsgaranterede YJ-lån, afholder en del yngre jordbrugere fra at etablere sig med YJ-lån, og her tænker jeg på de unge jordbrugere, der skal hen og erhverve bedriften i fri handel.

Jeg vil derfor, når vi nu alligevel skal ændre YJ-bekendtgørelsen i forbindelse med YJ-tillægslånet, godt i dialog med bl.a. LandboUngdom se på, om vi bør lempe på egenkapitalkravets størrelse.

ad Højere udmålingsgrundlag

Dansk Landbrug foreslår, at

“ For ikke at komme ud af trit med den kraftige strukturudvikling bør det maksimale udmålingsgrundlag hæves fra 15 til 20 mio. kr.”

På baggrund af et grundigt arbejde fra et udvalg, hvori også Dansk Landbrug sad, blev det i sommeren 2003 anbefalet at hæve det maksimale udmålingsgrundlag fra 7 mio. kr. til 15 mio. kr. Denne anbefaling indgik i det lovforslag vedrørende ændring af YJ-ordningen, som Folketinget vedtog i december 2003. Forhøjelsen af det maksimale udmålingsgrundlag til 15 mio. kr. trådte derefter i kraft i februar 2004. Jeg vil dog løbende vurdere behovet for en justering af maksimum for udmålingsgrundlaget.

Engangstilskud i forbindelse med etableringen

Dansk Landbrug foreslår, at

“ For at få mere gang i generationsskiftet bør der ved førstegangsetablering ydes et engangstilskud på 2-3 pct. af udmålingsgrundlaget.”

En forudsætning for at hæve det maksimale udmålingsgrundlag for det statsgaranterede lån (YJ-lånet) fra 7 mio. kr. til 15 mio. kr. i 2003 var, at ydelsestilskuddet til lånet bortfaldt. Jeg finder ikke, at der er grundlag for igen at indføre en tilskudsordning i forbindelse med førstegangsetablering. En sådan ordning ville også blive meget dyr - i størrelsesordenen 30 mio. kr. i nettoudgift for statskassen - uden at det ville medføre nogen videre effekt for førstegangsetableringerne. Jeg er som tidligere omtalt mere stemt for at se på, om vi bør lempe på egenkapitalkravets størrelse.

§ 6-ordningen bør fortsætte

Dansk Landbrug foreslår, at

“ § 6-ordningen udformes sådan, at den unge landmand kan vente med at søge YJ-lån, indtil normtimekravet på 833 timer er opfyldt.”

En sådan ordning, hvor man først bliver betragtet som førstegangsetableret, når man har halvtidsbeskæftigelse på en halvtidsbedrift, vil skulle anmeldes som statsstøtte over for EU-Kommissionen, og jeg vurderer, at det ville blive svært at få den godkendt. Allerede af den grund kan jeg ikke støtte forslaget.

De jordbrugere, der i tillid til reglerne under en tidligere YJ-ordning havde førstegangsetableret sig på en bedrift på under 833 normtimer, har nu haft mere end 5 år til at bringe bedriften op på 833 normtimer. Jeg finder ikke, at vi kan fortsætte med en sådan overgangsordning i al fremtid. Derfor indgår det i lovforslaget, at YJ-ordningens krav, herunder om at have etableret sig på en bedrift med et arbejdskraftbehov på mindst 833 normtimer pr. år, skal være opfyldt inden den 1. januar 2006.

For så vidt angår de jordbrugere, der har købt "en bopælsejendom" siden 1999/2000, og for dem, som gør det i fremtiden, gælder, at de véd, at de sidenhen kan opfylde kravet om førstegangsetablering, hvis de blot straks bortforpagter jorden på den lille "bopælsejendom", og således først begynder at drive jordbrug som selvstændig jordbruger, når de køber den egentlige etableringsbedrift.

Jeg har gennemgået de indkomne § 6-ansøgninger. Der er kun indkommet ca. 7 ansøgninger pr. år siden 2001. Jeg mener ikke at have set eksempler på etableringer siden ikrafttrædelsen af 2000-YJ-ordningen med den nye - og nuværende - førstegangsetableringsdefinition, der kan begrunde at opretholde § 6-ordningen i den af Dansk landbrug foreslåede udformning.

Hans Chr. Schmidt

/Søren Sørensen